

Opinię zatwierdzono na posiedzeniu Prezydium KK w dniu 13 września w Gdańsku. Czytamy w niej m.in.: „wstępny projekt ustawy budżetowej na 2023 r. zasługuje na negatywną ocenę biorąc pod uwagę niezadowalający poziom podwyżki wynagrodzeń w sferze finansów publicznych, zamrożenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz brak jasnej strategii wobec wysokich cen energii, gazu, których skutki już w tym roku odczuwają konsumenci oraz przedsiębiorstwa energochłonne”.

Ponadto Związek jest rozczarowany sposobem prowadzenia negocjacji przez stronę rządową na wszystkich etapach związanych z procesem tworzenia projektu ustawy budżetowej.

Wynagrodzenia

Strona społeczna żąda co najmniej 20% wzrostu płac w sferze budżetowej. Struktury NSZZ „Solidarność” w sferze finansów publicznych wyrażają głębokie niezadowolenie z propozycji rządu dotyczącej wzrostu płac w sferze budżetowej na poziomie 7,8%. Są to środki zdecydowanie niewystarczające do zrekompensowania pracownikom i funkcjonariuszom skutków historycznego poziomu inflacji. W latach 2021-2022 zagwarantowano w budżecie państwa podwyżki w wysokości nie pozwalające na utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych, a dodatkowo w 2021 roku zamrożono wypłaty nagród uznaniowych. W wielu przedsiębiorstwach prywatnych pomimo dużo większego poziomu wynagrodzeń istnieje wiele pozapłacowych benefitów dla pracowników. Służby

mundurowe, jak również pracownicy administracji nie mają możliwości korzystania z tak szerokiej gamy pozapłacowych czynników motywujących. W związku z powyższym nie można zgodzić się na zamrożenie w roku 2023 podstawy naliczania odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na poziomie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2019r. oraz zastosowania odpisu w Karcie Nauczyciela z kwotą bazową obowiązującą w dniu 1 stycznia 2019 r.

Minimalne wynagrodzenie za pracę

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” stwierdza, że wysokość proponowanego wynagrodzenia w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2022 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 r. znacząco odbiega od propozycji przedstawionej we wspólnym Stanowisku strony pracowników Rady Dialogu Społecznego z dnia 19 lipca 2022 r. Ponadto biorąc pod uwagę zmianę wskaźników makroekonomicznych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 (wzrost prognozowanego poziomu inflacji do 9,8% oraz spadek wzrostu gospodarczego do 1,7%) proponowana przez Radę Ministrów w projekcie rozporządzenia wysokość minimalnego wynagrodzenia nie spełnia wymogów ustawowych. NSZZ „Solidarność” postuluje zwiększenie minimalnego wynagrodzenia nie mniej niż o 16,28% (o 490 zł) od 1 stycznia 2023 oraz o nie mniej niż 7,15% (o 250 zł) od 1 lipca 2023 r.

Dzisiaj rząd w części przyjął postulaty "Solidarności” i minimalne wynagrodzenie w 2023 roku wzrośnie do 3490 od stycznia i 3600 od lipca. W przyszłym roku płaca minimalna będzie podniesiona dwa razy. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Na krytykę zasługuje zamrożenie wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” domaga się pełnego odmrożenia wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, tak aby narzędzie wsparcia pracowników i ich rodzin mogło w pełni realizować ustawowe cele. Odniesienie wartości odpisu do wysokości wynagrodzeń w II półroczu 2019 roku oraz zastosowanie odpisu w Karcie Nauczyciela z kwotą bazową obowiązującą w dniu 1 stycznia 2019r - wobec dwucyfrowej inflacji sprawi, że wsparcie kierowane przede wszystkim do najbardziej zagrożonych ubóstwem zostanie ograniczane. NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że odmrożenie wysokości odpisu będzie miało pozytywny wpływ na budżet poprzez zwiększenie wpływów podatkowych z tytułu wzrostu konsumpcji.

Rynek pracy Mając na uwadze potencjalne ryzyka w zakresie sytuacji gospodarczej i rynku pracy, a związane z ekonomicznymi skutkami wojny na Ukrainie, konieczne jest zachowanie spójności Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z tego względu negatywnie należy ocenić utrzymanie składki na Funduszu Pracy na poziomie 1% . Pozytywnie należy ocenić propozycję zwiększenia środków przeznaczonych na wynagrodzenia pracowników powiatowych urzędów pracy. Jednakże mając na uwadze wysoką inflację oraz fakt, że w ramach budżetu z roku 2020 miało miejsce zmniejszenie środków na te wynagrodzenia, to w rezultacie w okresie trzech lat nakłady na ten cel i tak będą zdecydowanie za niskie. Nie rozwinięto uzasadnienia dla pozycji 6 planu finansowego pod nazwą koszty zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, gdzie podano wartość 45 000 tys. zł, jednakże nie wiadomo na podstawie tego planu czego dokładnie ww. pozycja (kwota) dotyczy. W tym okresie uwaga ta jest tym bardziej zasadna, że zniesiono stan epidemii, a COVID – 19 w chwili obecnej nie stanowi zagrożenia dla gospodarki i rynku pracy – zwłaszcza w przyszłym roku.

Pomoc społeczna

NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że ustalone kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do pomocy społecznej są już dziś zbyt niskie dla niektórych typów rodzin z dziećmi, a wysoki wskaźnik inflacji w roku 2022, jak i w 2023 z dużym prawdopodobieństwem przyczynią się do podwyższenia wskaźników minimum egzystencji dla wszystkich typów gospodarstw domowych w 2023 roku, dlatego należy oczekiwać konieczności weryfikacji kryteriów dochodowych już w roku 2023. Według skonsolidowanego planu wydatków w układzie zadaniowym budżetu na 2023 zadanie 13.1 Pomoc i integracja społeczna wynika, że kwota przewidziana na nadchodzący 2023 rok budżetowy jest wyższa w porównaniu do roku bieżącego o blisko 2 mld zł (w 2022 planowana kw.10,92 mld, w 2023 planowana kw. 13,00 mld zł).

Sytuacja osób niepełnosprawnych

Wydatki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z projektem budżetu na 2023 r., będą wynosić 8,400 mld zł, a zatem są wyższe od tegorocznego o 8 %. Jednak na dofinansowanie do wynagrodzeń dla pracowników z niepełnosprawnościami przewidziano dokładnie taką samą kwotę jak w roku 2022, zatem zaplanowane wydatki nie zawierają środków, które wynikać powinny z corocznej waloryzacji kwot dofinansowań. Plan finansowy Funduszu Solidarnościowego to kwota ponad 25 miliardów zł. Jednak większość z tych środków to wydatki związane z dodatkowym rocznym świadczeniem dla emerytów i rencistów. NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoje wątpliwości czy tzw. 13 emerytura powinna być finansowana z Funduszu Solidarnościowego.

Emerytury i renty z FUS

Zgodnie ze wspólnym stanowiskiem strony pracowniczej NSZZ „Solidarność” oczekuje ustalenia wskaźnika waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w 2023 r. na poziomie odpowiadającym inflacji w 2022 r. powiększonym o co najmniej 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w 2022 r. Z niezadowoleniem NSZZ „Solidarność” przyjmuje brak prac nad obywatelskim projektem ustawy o tzw. emeryturach stażowych, tym bardziej, że w budżecie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie rezerwuje się odpowiednich kwot na realizację takiego zadania.

Podatki

Negatywnie należy ocenić brak zapowiedzi kontynuacji rozwiązań antyinflacyjnych, które w 2022 roku zostały podjęte w związku ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wzrostem cen paliw, prądu oraz gazu będących skutkiem ograniczenia zasobów naturalnych do dyspozycji w związku z sankcjami nałożonymi na Rosję. Związek podkreśla konieczność kontynuacji takich działań oraz ujęcie ich skutków w ustawie budżetowej zarówno po stronie dochodowej, jak i wydatkowej. Nadal brak jest propozycji powrotu do stawek VAT w wysokości 22% oraz 7%. Wprowadzenie w 2011 roku podwyższonych stawek miało mieć charakter tymczasowy - jednak niestety pomimo spełnienia warunków uprawniających do powrotu - tak się nie dzieje. Pozytywnie należy ocenić korektę zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie obniżenia stawki podatku w pierwszym progu podatkowym z 17% do 12%, przywrócenie wspólnego rozliczenia rodziców samotnie wychowujących dzieci, podwyższenie limitu dochodu pełnoletniego, uczącego się dziecka. Związek domaga się zmian przepisów związanych z ustaleniem stawek za używanie do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

Nauka

W projekcie Ustawy budżetowej na rok 2023 nie uwzględniono odpowiednich środków niezbędnych do podniesienia uposażeń pracowników szkolnictwa wyższego i nauki. Kolejny rok domagamy się zrealizowania umowy społecznej zawartej podczas wprowadzania w 2018 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dotyczącej wzrostu uposażeń pracowników sektora nauki i szkolnictwa wyższego. Pomimo, że w uzasadnieniu do ustawy budżetowej na

2023 rok widnieje informacja o zwiększeniu wydatków budżetowych na finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki to zgodnie z przytaczanymi przepisami jest to wzrost tylko o 4%: - zarówno w planowaniu zadaniowym na rok 2023 skonsolidowana kwota wydatków na funkcję 10 z 32,68 mld rośnie o 4,3% do kwoty 34,08 mld, przy czym bardzo niepokoi wzrost tylko o 2,2% w części nakładów na badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom, - w dziale 730 - nauka i szkolnictwo wyższe biorąc pod uwagę planowane wydatki w dziale subwencje i dotacje z 20 431 028 tys. PLN rosną o 4% do kwoty 21 240 546 tys. PLN. Biorąc pod uwagę obecną inflację oraz planowany wzrost cen utrzymania infrastruktury jest to wzrost, który nie zapewni możliwości przetrwania 2023 roku przez wiele szkół wyższych i jednostek badawczych, nie mówiąc już o braku środków w planowanym budżecie na obiecywany przez Rząd RP wzrost wynagrodzeń pracowników sektora szkolnictwa wyższego i nauki o 7,8% od stycznia 2023 r. Prowadzi to do dalszej pauperyzacji pracowników tego sektora.

Oświata

Analiza projektu ustawy budżetowej prowadzi do wniosku, że w 2023 roku ponownie nie są planowane podwyżki uposażeń nauczycieli. Art. 9 ust. 2 określa poziom kwoty bazowej dla nauczycieli w wysokości 3693,46 zł. A to oznacza, że uwzględniając mechanizm konstruowania wynagrodzeń pracowników pedagogicznych określony w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1981 roku Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r., poz. 1762 z późniejszymi zmianami) oraz epizodyczne zmiany wprowadzone art. 93a w ustawie Karta Nauczyciela, Rząd RP nie przewiduje wzrostu płac nauczycieli w przyszłym roku budżetowym. Projektowana wysokość kwoty bazowej określanej dla nauczycieli w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 pokrywa się z kwotą, która wyznacza od 1 maja 2022 roku nieznaczny średnioroczny wzrost płac nauczycieli (2,93%). W przedłożonym projekcie na 2023 r. kwota bazowa została jedynie dostosowana do obowiązujących obecnie średnich wynagrodzeń nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego nauczycieli. NSZZ „Solidarność” odnosi się negatywnie do zaproponowanego projektu ustawy budżetowej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. NSZZ „Solidarność” wzywa Rząd RP do wywiązania się z zobowiązań zawartych w Porozumieniu z dnia 7 kwietnia 2019 r. i rozpoczęcie prac nad zmianą zasad wynagradzania nauczycieli, a także tworzenia części budżetu państwa na realizację zadań oświatowych.

Zdrowie

Wyjaśnienia przez Ministerstwo Zdrowia wymaga zmniejszenie środków w części 46 projektu z uwzględnieniem odpowiedzi na pytanie jakie działania zostały przeniesione do finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Prezydium KK wnioskuje o przekazanie informacji czy

została zabezpieczona w projekcie budżetu państwa dotacja celowa na realizację zadań zespołów ratownictwa medycznego (poz. A4 Planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na 2023 r).

Inne uwagi

Projekt ustawy budżetowej zawiera w części dotyczącej środków UE środki na realizację KPO, ale nadal jego realizacja jest niejasna, pomimo zapewnień na posiedzeniu Plenarnym RDS o planowanym zakończeniu rozmów technicznych w sierpniu tego roku z KE. Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na istotną rolę a wręcz konieczność wzrostu poziomu inwestycji w Polsce. Prezydium KK podkreśla, że postulowanie zwiększenia wydatków instytucji, które w sposób samodzielny kształtują poziom wydatków w ustawie budżetowej ze względu na wzrost poziomu inflacji, np. zdaniem NIK, która proponuje wzrost wydatków o 15,6 % i uzasadnia go w następujący sposób: „Na wzrost wydatków w projekcie budżetu NIK na 2023 r. olbrzymi wpływ ma obecna sytuacja gospodarcza i makroekonomiczna związana z nieprzerwanie postępującą inflacją najwyższą od przeszło 25 lat”.

żródło: solidarnosc.org.pl